

Benvolguts amics, avui us vull testimoniar del que vaig viure aquell darrer cap de setmana. Serà un exemple del que viu el català en aquestes terres catalanes septentrionals i bressol dels Països Catalans.

Dissabte a la nit vaig assistir a un concert coral a l'església d'un poble rossellonès. Tres corals nord-catalanes hi estaven presents. Jo era convidat pel director d'una de les tres corals, un bon amic meu. La seua coral té com a característica que la presentació dels cants s'hi fa en català, llengua pròpia d'aquell territori nostre (ho vull recordar per si de cas).

Al final del concert tothom estava convidat pel batlle a beure un cop. Doncs endavant per tastar el muscat !

A un moment donat, « la comèdia » va començar, amb l'arribada d'una dona d'una de les dues altres corals. Aquella senyora va parlar amb el meu amic, director. El diàleg es va fer en francès ben segur però a sota us faig la traducció més a prop possible de la realitat :

La dona : « Bon dia, em permeto de parlar-vos per donar-vos un consell. Sabeu que hi ha molta gent que no entèn el català, i especialment avui, uns amics meus han vingut a escoltar-nos. Llavors seria bé també que féssiu les presentacions en francès ».

El director de la coral : « Sí és veritat que es podria fer, però la nostra associació també té com a objectiu fer viure i promocionar la llengua catalana en tota normalitat a Catalunya-Nord ».

La dona : « Ho entenc perfectament, però som aquí primer a França i després a Catalunya ».

Com que era al cercle de la discussió, no vaig poder resistir més i em vaig expressar (a més aquella escena, ja l'havia llegida en el llibre d'en Joan Lluís-Lluís «Cremallengua», una escena que l'autor va viure a Barcelona amb una occitana d'Albi). Doncs vaig contestar :

Jo : « D'acord, però això és una opinió vostra. Justament, jo penso totalment el contrari. Visc al Rosselló i penso que som abans que tot a Catalunya-Nord, i que evidentment en segon lloc fem part de l'Estat francès (« de moment », em vaig pensar) ».

La dona : « Si n'esteu en aquell punt.... »

Jo : « Estem al mateix punt que vós... (aquí la dona començava a enfadar-se...) Però per què vosaltres, en el vostra grup, ho feu tot en francès i no feu pas les presentacions en català ? »

La dona : « Però ho fem ! Quan hem cantat « Lo Pardal » hem fet la presentació en català »

Jo : « Això és ridícul, nosaltres no fem pas la presentació en cors quan cantem una cançó de Còrsega. Cal utilitzar el català en tota normalitat per la presentació de totes les cançons, que siguin catalanes, franceses o xineses »

Com que les coses s'escalfaven una mica (el muscat ajudava...), el director de coral va tornar a prendre la paraula per calmar el joc, i donà fi a una conversa que, ja ho sabia, seria estèril. La dona no podia entendre la nostra manera de pensar, malgrat que nosaltres érem d'acord per fer esforços si ella també en feia... però no era pas el cas...

El director: « Bé, escolteu, hi pensarem per les properes actuacions. Moltes gràcies. Adiu ! »

Sí, era molt fàcil per nosaltres d'entendre que el fet de parlar només en català podia plantejar un problema per a la gent que no entén aquest idioma. Però per aquella senyora, era inimaginable que el català fos una llengua de referència per expressar-se, només podia haver-hi el francès i, a vegades, de manera folklòrica el català per recordar-se vells somnis de

la llengua de la padrina.

Amb aquell testimoniatge vull subratllar que, el català té i tindrà molts problemes per viure en tota normalitat a Catalunya Nord, per una única raó.

Quina, em direu ? Tot simplement : la construcció mental de l'espai en els caps dels rossellonesos.

Mentre els rossellonesos pensaran que primer som a França i només secundàriament a Catalunya, la llengua de referència sols podrà ser el francès... Quan ells es posaran a considerar el revés (com l'amic director de coral i jo), en aquell moment el català podrà començar a viure com llengua pròpia del nostre territori a costat de la llengua importada pels francesos.

Però quan tindrà lloc aquest canvi ? Com més aviat millor...

Per això, torno a fer una crida : **NO DUBTEU, PARLEU EN CATALÀ**, el vostre català, que sigui el rossellonès el de sempre, o el normatiu de l'escola ! En el cas del director de coral, aquell tipus de conversa l'enforteix en les seues idees de continuar a fer les presentacions en català, només en català !

El Bruixot